

Ineens staat er een beer naast je

HOLLAND FESTIVAL

PHOBIARAMA

Door Dries Verhoeven

Gezien 3/6, Mercatorplein

Te zien t/m 20/6 akdaar

★★★★☆

Een beetje zenuwachtig staan we met twintig mensen in rijen van twee te wachten tot we naar binnen mogen in de enorme zwarte tent op het Mercatorplein, waar de nieuwste installatievoorstelling van Dries Verhoeven speelt. Ooit maakte Verhoeven poezelig ervaringstheater, waarin zachte stemmen je poëtische woordjes in-fluisterden en geruststellende handen je instopten in bed. Nu hangt de stad vol met enge clowns met grote geweren en heet zijn voorstelling *Phobiarama*.

Phobiarama is een spookhuis, waar-

in je met z'n tweeën in een karretje wordt rondgereden door een kale, unheimische ruimte. Televisies flikkeren en spuien op onaangenaam volume toespraken en commentaren, soms herkenbaar (Wilders over Islamisering, Trump over hoe slecht het gaat in Amerika), dan weer hintend naar terreur of klimaat. En dan staat

De angstkermis is niet onschuldig; zij tekent onze blik op de wereld

er ineens een beer naast je karretje.

Hoe bevattelijk je bent voor wat volgt, zal per bezoeker sterk verschillen, maar ik vond het opvallend te merken hoezeer mijn eigen schrikgedrag is vastgelegd: de neiging tot ineenduiken als iemand naar je toe beweegt, of de drang om niet weg te

kijken van een intimiderende blik.

In een spookhuis is angst vermaak. Met vrij simpele middelen laat Verhoeven je reflecteren op een onaangename waarheid: ook 'echte' angsten – terrorisme, klimaatverandering, maatschappelijke ontwrichting – bevredigen een behoefte. Ergens is het lekker om te griezelen om het nieuws, de apocalyptische commentaren van politici, en op internet.

Maar, en daar zit het mooie venijn van deze installatie, die angstkermis is niet onschuldig: het tekent onze blik op de werkelijkheid. Er doen tien grote, vervaarlijk uitzelende mannen mee. Sommigen zijn zwart, sommigen Noord-Afrikaans, één is uitbundig getatoeëerd. In deze tent zijn het geen engerds, ze spelen engerds in een kunstproject. Maar kun je ze buiten de tent, in het wereldangststheater, nog net zo onschuldig bekijken? **Simon van den Berg**